

Nödnumret 112

När man blir äldre ökar risken för akut sjukdom och olyckor i hemmet. Det finns många hot – från att man faller och slår sig till att drabbas av allvarliga tillstånd som stroke eller hjärtinfarkt.

Då är det viktigt att veta hur man snabbt kan få hjälp. En viktig livlina är **nödnumret 112**. Kan jag ringa dit? Hur fungerar det? Vad händer när man svara på 112? Och vad ska jag tänka på i väntan på hjälp? Det är det som den här skriften handlar om.

Det är viktigt för alla att veta. Särskilt viktigt är det om man bor ensam eller om det är långa avstånd till hjälp.

När du har läst detta häfte vill vi också gärna att du talar om för andra vad du vet. Undersökningar som SOS Alarm har gjort visar nämligen att ungefär 10 procent av svenskarna i den äldsta åldersgruppen är osäkra på hur de ska hantera nödnumret 112 och hur de kan få hjälp.

”Om jag hade kommit till sjukhus tidigare och blivit röntgad så hade läkarna upptäckt blodproppen i hjärnan och satt in medicin. Då hade jag kunnat återhämta mig lättare.”

Du ska inte dra dig för att ringa 112!

Många äldre drar sig för att ringa nödnumret 112 och begära hjälp även om de är akut sjuka eller har skadat sig. De vill inte vara till besvär och tar hellre en magnecyl och hoppas att det onda ska gå över. Eller också ringer de till sina barn eller någon anhörig och berättar att de inte mår bra.

De allra flesta äldre kan mycket väl själva avgöra om något allvarligt har hänt men ibland kan det vara svårt att veta om det är rätt att ringa 112. I båda fallen är det klokt att ringa 112 – antingen för att begära hjälp eller för att få råd.

Via 112 och SOS Alarm kan alla få hjälp av samhällets räddningsresurser, till exempel ambulanssjukvård, räddningstjänst och polis. Alla är i tjänst dygnet runt, året om för att hjälpa människor i nöd.

Genom att omgående ringa 112 vid en akut händelse kan man rädda liv och minska risken för bestående skador. Det gäller särskilt vid hjärtinfarkt och stroke. Behandlingen kan ofta påbörjas redan i hemmet eller i ambulansen på väg till sjukhuset.

Är du osäker? Ring 112 och låt SOS-operatören ta beslutet om SOS Alarm ska skicka en ambulans eller inte!

Vad händer när du ringer 112?

Vid akut sjukdom, olyckor och andra allvarliga händelser är det viktigt att det finns snabb hjälp. Sedan 1956 har Sverige ett särskilt nödnummer för att larma ambulans, räddningstjänst, polis och andra. Med ett enda telefonsamtal till 112 når du alla samhällets räddningsresurser.

Ett nödsamtal till 112 kommer automatiskt till närmaste SOS-central. Där besvaras det alltid av en specialutbildad SOS-operatör som säger: "SOS 112 – vad har inträffat?". Sedan ställer operatören frågor om vad som har hänt, var hjälpen behövs, ditt namn och telefonnummer. Om det behövs akut hjälp går ytterligare en SOS-operatör in i samtalet för att inte förlora tid. Medan intervjun pågår larmar kollegan ut ambulans. Det är särskilt viktigt vid akut sjukdom som till exempel stroke eller hjärtinfarkt. På alla SOS-centraler finns dessutom sjukvårdsutbildade SOS-operatörer samt tillgång till sjuksköterska. De ger råd medan du väntar på hjälp.

112 – Rädda liv. Rädda egendom.

 SOS Alarm®
För ett tryggare samhälle

När Greta fick hjärtinfarkt

När Greta som är 78 år var på vinden för att hämta julpynt stack det till i hennes bröst. "Det är nog ingen fara, det går snart över", tänkte hon. "Jag har ju haft ont tidigare. Men kanske borde jag ringa någon?"

Greta satte sig vid köksbordet. Smärtan i bröstet fanns kvar. Det var nog bäst att ringa **nödnumret 112** till SOS Alarm...

"SOS 112, vad har inträffat?" svarade SOS-operatören. Sedan frågade hon hur Greta mådde, hur gammal hon var m m och kom fram till att Greta kanske hade fått en hjärtinfarkt. En ambulans skickades genast till Gretas adress.

Medan ambulansen var på väg skickade SOS-operatören ett larm till räddningstjänsten i byn intill, som genast ryckte ut för att ge första hjälpen. Många brandmän kan nämligen både ge syrgas och använda hjärtstartare (defibrillator) för att få igång ett hjärta som stannat.

Syrgasen gjorde att Greta började må bättre. När ambulansen kom satte akutsjuksköterskan igång behandling som sedan fortsatte under färden till sjukhuset.

Idag mår Greta bra tack vare att hon genast ringde till 112 och snabbt fick hjälp.

Att tänka på om du ringer 112

Vid en akut nödsituation larmar SOS-operatören ut hjälpresurser så fort som möjligt. Operatören behöver dock förmedla olika slags information till dem som kommer med hjälp. Om du ringer nödnumret 112 är det därför viktigt att besvara frågor om bland annat

- vad som har hänt
- var hjälpen behövs
- vem som ringer
- vilket telefonnummer du ringer från.

Om du ringer från en mobiltelefon ska du så noga som möjligt beskriva var du befinner dig. Ringer du för någon annan är det viktigt att du stannar hos den som behöver hjälp, så att du kan lämna mer information – såvida det inte innebär fara för dig själv.

Ju tidigare hjärt- och lungräddning påbörjas desto större är möjligheten att klara en stroke eller hjärtinfarkt utan bestående men. Men eftersom Sverige är stort och många bor i glesbygd kan det ta lång tid för en ambulans att nå fram. Därför hjälper en del räddningstjänster till "i väntan på ambulans". De kan vara först på plats och ge första hjälpen med bland annat hjärtstartare och syrgas.

OM DET INTE ÄR AKUT

Sjukvårdsrådgivning per telefon når du via 1177. Dygnet runt finns sjuksköterska för råd och information om hälsa, sjukvård och tandvård.

Nödnumret 112 ska du använda vid akut sjukdom, olycka, brand eller pågående brott. Samtalen tas emot på 18 SOS-centraler. De larmar ut ambulans och räddningstjänst samt förmedlar samtal till sjukvårdsrådgivningen, Polisen, Fjällräddningen, Kustbevakningen, Sjöräddningen, Giftinformationscentralen, Jourhavande präst med flera. SOS Alarm ägs av staten samt alla lands- ting och kommuner via deras förbund Sveriges Kommuner och Landsting.

